

Можемо лише припускати, який вид погляду (**в обличчя** або **в очі**) репрезентують такі приклади, як-от: *О. Захарій сів сам, сперши стомлено голову в руки й глядів прямо своїми блакитними очима в обличчя Юліяна...* [1, с. 126]; *Око завідателя задержалосся на мить на лиці вчителя і він усміхнувся знаним своїм усміхом, що, хоч який ніжний, а був вбійчий* [1, с. 194]; *Опісля приступив о. Захарій до свого любимця, заглянув йому в лице і сказав: – Ходім до моєї робітні* [1, с. 270].

Отже, основними засобами репрезентації зорового контакту, зокрема спрямування погляду, в українських художніх текстах виступають переважно конструкції, значна частина яких є дієслівними метафорами. Розглянуті види поглядів разом з іншими параметрами зорової поведінки (такими, наприклад, як тривалість, частотність тощо) у комунікативних ситуаціях виконують різноманітні функції. З'ясування цих функцій у подальшому дозволить виявити основні смисли, що виражають очі в українській невербальній комунікативній поведінці.

Список використаних джерел:

1. Кобилянська О. Апостол черні. Чернівці : Букрек, 2012. 432 с.
2. Крейдлин Г.Е. Невербальная семиотика. Москва : Новое литературное обозрение, 2002. 592 с.
3. Словник української мови. В 11 т. Т. 5. Київ : Наукова думка, 1974. 840 с.

Гапонова Л.Є.

*кандидат філологічних наук, доцент,
Національна металургійна академія України*

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА: ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Сьогодні у вищих навчальних закладах країни однією з нагальних проблем є розроблення і впровадження ефективних методик навчання іноземних студентів української мови, оскільки формування й удосконалення мовних навичок в іноземних студентів вимагає постійної й різноаспектної роботи викладача, який повсякчас перебуває в пошуку практичних

навчальних технологій викладання мови як іноземної, які б активно сприяли розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності студентів-іноземців.

Проте наразі ці проблеми ускладнилися, що пов'язано з глобальною проблемою світового масштабу – COVID-19 і, як наслідок, перебуванням усього світу в режимі самоізоляції, карантину і, відповідно, обсервації. Зазначене призвело до того, що отримання освіти в усіх навчальних закладах стало можливим лише у дистанційній формі.

Оминаючи різноманітні технічні перешкоди, що пов'язані з дистанційною освітою, зупинимося безпосередньо на процесі навчання. Вважаємо, що дистанційне навчання саме іноземних студентів матиме високий рівень ефективності лише за умови онлайн-спілкування з викладачем. Для цього обирається один зі зручних (або вже обраних інформаційно-технологічним центром закладу) для викладача і студентів месенджер або платформа і в режимі «Нарада» відбувається консультування студентів або проводяться практичні заняття.

Тут варто зазначити, що на відміну від шкільної дистанційної освіти, де «дистанційні» уроки тривають 30 хвилин (старші класи) і 20 хвилин (молодші класи), тривалість дистанційних занять у вищих навчальних закладах освіти не зазнала змін (1 година 20 хвилин). Перебування тривалий час за монітором, швидка втомлюваність, а також негативний психологічний вплив режиму самоізоляції призводить до зниження мотивації студентів-іноземців щодо вивчення української мови, а особливо, коли студенти-іноземці вивчають українську мову, перебуваючи на навчанні в російськомовних містах України.

Зокрема, дослідники Л.Б. Бей, О.М. Тростинська зазначають, що іноземні студенти, які навчаються у вищих навчальних закладах Східної України, мають слабку мотивацію до вивчення української мови, оскільки побутове спілкування у цьому регіоні здійснюється переважно російською мовою [1, с. 42].

Тому стало необхідним застосування творчого підходу до організації занять з української мови як іноземної, що забезпечить «емоційний відпочинок» студентів, а разом з тим буде ефективним для закріплення всіх набутих мовних навичок.

Дослідники М.А. Курушина та Д.А. Поляков, що для формування й удосконалення навичок говоріння в реальних ситуаціях необхідно розвивати у студентів монологічне й діалогічне мовлення. Важливо при цьому навчити мовця адекватно й швидко зреагувати відповідною реплікою. Саме

інтерактивні технології навчання, що передбачають активну взаємодію всіх учасників, сприяють покращенню навичок говоріння [2, с. 31-32].

Рекомендуємо використовувати такі моделі навчальної гри як імітаційні, операційні, рольові, сюжетні, ігри-змагання.

В імітаційних іграх під час заняття імітується діяльність організацій, подій, конкретна робота поодиноких людей або робота в парі (студент і викладач, покупець і продавець, гід і турист тощо), місце, час і умови, в яких відбувається подія. Сценарій імітаційної гри містить сюжет події, опис структури та призначення імітованих об'єктів.

Операційні ігри допомагають відпрацювати виконання конкретних специфічних операцій (методику проведення дискусії, конференції, бесіди, диспуту). В операційних іграх моделюється процес мовної діяльності. Вони імітують умови реальної ситуації (надзвичайні ситуації: виклик швидкої медичної допомоги, пожежної охорони та поліції, розслідування тощо).

У рольових іграх може відпрацюватися тематика висловлювань, сталих зворотів, стандартних фраз-кліше тощо. Між учасниками розподіляються ролі з обов'язковим змістом відповідно до проблемної ситуації, винесеної на обговорення.

Усі навчальні ігри, активізуючи увагу, підвищуючи інтерес до вивчення будь-якої дисципліни, мають спільні вимоги до проведення: не змінювати правила під час гри (можна лише корегувати дії учасників, якщо вони змінюють мету гри), наприкінці кожної необхідно зробити аналіз та обговорення дій учасників, а також оцінити результати.

Частотність застосування ігрових технологій навчання під час дистанційної освіти визначається викладачем шляхом оцінення мотиваційного «навчального мікроклімату» у групі студентів, а також урахуванням рівня засвоєння вивченого матеріалу.

Отже, використання ігрових технологій навчання під час викладання дисципліни «Українська мова як іноземна» є досить ефективним засобом розвитку не лише навичок усного і писемного мовлення, а й навичок слухання і розуміння співрозмовника.

Список використаних джерел:

1. Бей Л.Б. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів / Л.Б. Бей, О.М. Тростинська // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки : зб. наук. пр. / гол. ред. Л.М. Черноватий. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2008. – № 12. – С. 42-49.

2. Курушина М.А. Комплексний підхід до навчання говоріння у викладанні української мови як іноземної / М.А. Курушина, Д.А. Поляков // Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 19 квітня 2019 року, м. Біла Церква. – Біла Церква : Білоцерківський НАУ, 2019. – С. 30-33.

Доля А.А.

учениця 10 класу,

Науковий керівник: Полянська А.С.

вчитель,

Павлоградська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 9

Павлоградської міської ради

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ СВІТЛОГО І ТЕМНОГО КОЛЬОРІВ У ПОЕТИЧНІЙ МОВІ В. СИМОНЕНКА

Події осені 2014 року – Революція Гідності й прагнення українського народу до демократичних основ – наново актуалізували літературну творчість титанів волі та незламного духу. Однією з найважливіших постатей дисидентського руху є Василь Симоненко. Ідейно-світоглядна позиція та проблематика його творів суголосна з подіями останніх років. На відміну від більшості «календарних» творців, він ніколи не плыв за течією, а своїм могутнім словом закликав народ підвестися з колін, дбати про збереження національної свободи.

За свій короткий життєвий шлях В. Симоненко написав небагато, але його творчі здобутки є довершеними, його поезія є глибинною, багатогранною, яка потребує переосмислення та нового поетичного обґрунтування і вивчення.

Для того, щоб зрозуміти мовно-поетичну картину світу Василя Симоненка, простежити особливості його ідіостилю, необхідно особливу увагу приділити вивченню поетичних номінацій зі значенням кольору. У його поетичній мові кольористичні епітети представлені такими назвами: білий, буряковий, жовтий, зелений, огненний, рожево-ніжний, блакитний, голубий, перламутровий, сріблястий, золотий, оранжевий, сірий, чорний, червоний, білявий, чорнявий. Стрижневими епітетами для поетичного